

TARTU ÜLIKOOL

Pärnu kolledž

Turismiosakond

Kristi Tann

**JÄTKUSUUTLIKU MAJUTUSETTEVÕTTE
ARENDAMINE HOSTEL SOMEWHERE NICE
ACCRAS GHANAS NÄITEL**

Lõputöö

Juhendaja: Aime Vilgas, MBA

Pärnu 2024

Soovitan suunata kaitsmisele

(allkirjastatud digitaalselt)

Aime Vilgas

Kaitsmisele lubatud

TÜ Pärnu kolledži programmijuht

(allkirjastatud digitaalselt)

Ilona Kandelin

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Tann

SISUKORD

Sissejuhatus.....	4
1. Jätkusuutlik ettevõtlus.....	6
1.1. Jätkusuutlikkuse mõiste ja teoreetilised käsitlused.....	6
1.2. Jätkusuutliku majutusettevõtte kontseptsioon.....	9
1.3. Jätkusuutlikkuse väljakutsed Accra linnas, Ghanas.....	11
2. Uuring hostel Somewhere Nice jätkusuutlike tavade kohta	16
2.1. Turism Accra linnas Ghanas ja hostel Somewhere Nice lühitutvustus	16
2.2. Uuringu meetodika ja valimi kirjeldus	19
2.3. Uuringu tulemused.....	21
2.3.1. Sotsiaalne jätkusuutlikkus	21
2.3.2. Keskkondlik jätkusuutlikkus	22
2.3.3. Majanduslik jätkusuutlikkus	23
2.4. Järeldused ja ettepanekud	24
Kokkuvõte.....	27
Viidatud allikad	29
Lisa 1. Intervjuukava hostel Somewhere Nice juhtkonna, inseneri ja meeskonnaga .	36
Lisa 2. 17 jätkusuutliku arengu eesmärki	39
Summary	40

SISSEJUHATUS

Reisijate arv turismi eesmärgil kasvab aastast aastasse. Reisijate arvu kasvuga suureneb ka turismisektori mõju keskkonnale, seda läbi nõudluse erinevate toodete ja teenuste järgi. Kuna loodusressursid kahanevad, siis ettevõtetel on mõistlik tasakaalustada omavahel keskkonna- ja ärihuvisid võttes kasutusele jätkusuutlikke lahendusi. Jätkusuutlik turismiettevõtte peaks kasutama keskkonnaressursse viisil, mis aitab säilitada looduspärandit ja bioloogilist mitmekesisust. Samuti on oluline austada turismisihtkohtade kogukondade autentsust, väärtusi ning kultuuripärandit, samal ajal aidates kaasa erinevate kultuuride omavahelisele sallivusele ning mõistmisele. Jätkusuutlik turismiettevõtte tagab oma pikaajalise majandustegevuse kaudu sotsiaalmajanduslikke hüvesid, mis on kõikide sidusrühmade vahel õiglaselt jaotatud. Sotsiaalmajanduslikud hüved peaksid aitama kaasa vaesuse leevendamisele ning selle alla kuuluvad: stabiilne töö- ning sissetulek, samuti sotsiaalteenused. (UNWTO, i.a.)

Aastal 2015 allkirjastasid kõik ÜRO liikmesriigid jätkusuutliku arengu tegevuskava kuni aastani 2030. Tegevuskava sisaldab endas 17 jätkusuutlikku eesmärki (vt lisa 2), üleskutsega kõikidele riikidele tegutseda üheskoos puuduste ja vaesuse kaotamise suunas, vähendades ebavõrdsust ning ergutada majanduskasvu. Seda kõike käsikäs strateegiatega, mis aitavad kaasa kliimamuutuse aeglustumisele ning metsade ja ookeanide säilitamisele (UN, 2015). Siiski on oluline välja tuua, et kuigi jätkusuutlikkuse mõiste on maailma poliitilisel maastikul populaarne termin, siis jätkusuutlikkusega seotud sõnavõtted viivad oodatust vähem reaalsete tegudeni (Waas *et al.*, 2014).

Uurimistöö probleemiks on jätkusuutliku turismi arendamise vajadus, kasutades näitena hostelit Somewhere Nice, et illustreerida praeguseid tavasid ja võimalikke edasiarendamise võimalusi. Lõputöö eesmärk on tuginedes teaduskirjandusele ja uuringu tulemustele, esitada ettepanekud hosteli juhtkonnale jätkusuutliku majutusettevõtte arendamiseks. Lõppkokkuvõttes püüab uuring aidata kaasa säästva turismi arengu

laiemale mõistmisele ja pakkuda praktilisi soovitusi majutusettevõtete jätkusuutlikkuse suurendamiseks Accras ja mujal.

Uurimusküsimused on järgmised:

- a) Milliseid konkreetseid säästvaid tavasid Ghanas Accras asuv hostel Somewhere Nice rakendab?
- b) Kuidas arendada jätkusuutlikku majutusettevõtet?

Teoreetilises osas uuritakse millised on rahvusvahelised jätkusuutlikud eesmärgid ning kuidas on võimalik neid eesmärke rakendada majutusettevõtte arenduses kasutades *The Triple Bottom Line* teooriat. Nimetatud teooria on ettevõtluse kontseptsioon, millele vastavalt on ärid kohustatud mõõtma finantstulemustele ja kasumi teenimisele lisaks ka keskkonna- ja sotsiaalset mõju. (Miller, 2020)

Uurimistöö empiiriline osa hõlmab endas uurimisküsimuse lahendamist. Andmete kogumiseks viiakse läbi veebipõhised intervjuud hosteli juhtkonna, töötajatega ja inseneriga, et saada ülevaadet jätkusuutlikkusest tavades ja projektidest, kogukonna kaasamisest ja väljakutsetest. Valim on eesmärgipärane, intervjuud viiakse läbi hosteli juhtkonna, töötajatega ja inseneriga. Andmete kogumise käigus tagatakse intervjuus osalejate teadlik nõusolek ning anonüümsus. Uuringu tulemused analüüsitakse. Lõplikud tulemused ja antud uurimistöö koostaja omapoolsed ettepanekud parendusteks jagatakse hostel Somewhere Nice juhtkonnaga.

Töö koosneb kahest peatükist ning alapeatükkidest. Esimeses osas kirjeldatakse laiemalt jätkusuutlikkuse mõistet üldiselt ning jätkusuutliku majutusettevõtte kontseptsiooni. Samuti seletatakse lahti *The Triple Bottom Line* teooria. Teises peatükis tuuakse välja uuringu tulemused, tehakse järeldusi ning tuuakse välja autoripoolsed ettepanekud hosteli juhtkonnale.

1. JÄTKUSUUTLIK ETTEVÕTLUS

1.1. Jätkusuutlikkuse mõiste ja teoreetilised käsitlused

Tänapäeva maailma iseloomustavad keerukad keskkonnaprobleemid, sotsiaalne ebavõrdsus ja majanduslik surve. Aina enam kerkib jätkusuutlikkuse kontseptsioon juhtpõhimõtteks igapäevaelus.

ÜRO Maailma Keskkonna- ja Arengukomisjon on jätkusuutlikkust defineerinud järgmistelt: „Jätkusuutlikkus on areng, mis vastab oleviku vajadustele, ilma et see kahjustaks tulevaste põlvkondade võimet rahuldada oma vajadusi“ (United Nations, n.d.).

Igapäevaselt räägitakse meedias globaalse keskmise temperatuuri tõusust, kliimamuutusest ning nende tagajärgedest. On teaduslikult tõestatud, et Maa pinna temperatuur tõuseb inimtegevuse tagajärjel, näiteks põletades fossiilkütust ja eritades kasvuhoonegaase. Kuid mis on kõige selle tegevuse tegelik pikaajaline tagajärg, pole otseselt veel kellelegi teada. (Hansen *et al.*, 2023)

Tänapäeval on aga mõned globaalse soojenemise ja keskmise temperatuuri tõusu tagajärjed ilmselged. Näiteks on sagedasemaks muutunud ekstreemsed ilmaolud: tugevad tormid ning vihmased, mis omakorda tekitavad üleujutusi. Samuti kuumalained, põuaperioodid ning sellega kaasnevad laiaulatuslikud metsapõlengud. Lisaks kasvab maailma rahvastiku arv igapäevaselt ning seetõttu kaovad väärtuslikud rohealad vajalike tootmis-, elamis ja tarbimispinnaste arvelt. Kõige eelneva tagajärjel on kasvanud ka puhta magevee tarbimine. (Zandalinas *et al.*, 2021)

Rohealade kadumisel on ka muid põhjusi ning sellega kaasnev otsene mõju elanike füüsilisele tervisele. Rahvarohketes metropolides kaovad rohealad tihtipeale ka halva linnaplaneerimise tõttu ning tulemuseks on madal füüsiline aktiivsus ning rahva tervis.

Sotsiaalne ebavõrdsus ei ole uus nähtus. Ressursside jaotus pole kunagi olnud võrdne ning on pakkunud kõne- ja uurimisainet nii poliitikutele, sotsioloogidele ja teadlastele. Täielik võrdsus pole absoluutselt võimalik, võttes arvesse inimeste erinevaid vajadusi ja eelistusi, samuti olemasolevaid võimalusi ja ressursse. Kuid ebavõrdsus võib olla ka tagajärg, mis tuleneb etnilisest kuuluvusest, soost tulevalt, tervislik seisnud, ligipääs haridusele, tööle, puhtale joogiveele ning toidule. Kuigi täielikku võrdsust inimkonnas on pea võimatu saavutada, siis on oluline teha koostööd, et leida tasakaal. (Blackburn, 2008)

Süsiniku, materjali, vee ja maa keskkonnajalajälje jaotus elaniku kohta on riigiti erinev ning globaalselt ebaühtlaselt jaotunud. Tavaliselt on jõukate ning arenenud riikide keskkonnajalajalg suurem, samas kui vaesemate vähearenenud riikide jalajalg on väiksem. On selge, et kuigi vähem arenenud riigid võivad suurendada vaesusega võitlemiseks oma keskkonnajalajälge, siis lasub jõukamatel riikidel vastutus vältida neile eraldatud keskkonnaruumi liigset kasutamist. (Tukker *et al.*, 2014, lk 21)

Nagu ka eelnevalt mainitud, on tulemuste saavutamiseks oluline kokkulepete koostamine ja rahvusvaheline koostöö. Üheks selliseks kokkuleppeks on *The Paris Agreement* – Pariisi kokkulepe, milleks on rahvusvaheline leping kliimamuutuste tõkestamiseks. Taoline pakt on koostatud esimest korda ajaloos. Nimetatud lepingule kirjutas alla 2015 aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsil 196 liikmesriiki. Peamiseks kontrahti eesmärgiks on hoida maailma keskmise temperatuuri tõus alla 2 kraadi, kui võtta arvesse tööstusajastu eelset aega. Samas nüüdseks on maailmaliidrid jõudnud järeldusele, et kõige mõistlikum oleks pingutada selle nimel, et keskmine temperatuur ei tõuseks üle 1,5 kraadi. Põhjusega, et on täheldatud, et keskmise temperatuuri tõus üle 1,5 kraadi võib juba kaasa tuua erinevaid looduskatastroofe. Eesmärgi saavutamiseks on väljakutseks heitgaaside vähendamine 43% aastaks 2030. (*The Paris Agreement Related News Related Documents Related Links What Is the Paris Agreement?*, n.d.)

Turismisektori mõjul reisivad miljonid inimesed aastas, mis omakorda suurendab sihtkohtade finantsilist kapitali. Raha olemasolu loob võimaluse kasvuks ning arenguks. Pidev areng ning kasv turismisektoris toob endaga kaasa erinevaid keskkonnaprobleeme. Näiteks kahju ümbritsevale keskkonnale, jäätmete koguse suurenemine, konfliktid turistide ja kohalike vahel, samuti ökosüsteemide hävimine (UN, 2015).

Kestliku ettevõtte eesmärk on avaldada positiivset mõju keskkonnale, ühiskonnale või mõlemale, pakkudes kasu investoritele ja ka tulu teenides. Ettevõtete juhid mõistavad selliste strateegiatega potentsiaali mitte ainult globaalsete väljakutsetega tegelemisel, vaid ka oma ettevõtete edule kaasa aitamisel. Sellegipoolest võib jätkusuutlikkuse määratlemise, selgete ja saavutatavate eesmärkide seadmise ning nende eesmärkide saavutamiseks strateegia väljatöötamise protsess olla organisatsioonide jaoks keeruline. *Triple Bottom Line* teooria julgustab ettevõtteid traditsioonilistest kasumile keskenduvatest mõõdikutest kaugemale nägema. Teoorias rõhutatakse, et ettevõtted peaksid finantstulemuste kõrval aktiivselt mõõtma ka oma sotsiaalset ja keskkonnamõju. Taoline lähenemisviis võimaldab näha laiemat perspektiivi, mis arvestab äritegevuse terviklikkust, ilma et keskendutaks vaid rahalisele kasumile. (Miller, 2020)

Triple Bottom Line teooria avardab traditsioonilisi ärimõõdikuid, käsitledes organisatsiooni mõju sotsiaalsele heaolule, keskkonnatervisele ja õiglasele majandusele. Mõõdikud, mida sageli nimetatakse kolmeks P-ks (inimesed, planeet ja kasum), on omavahel seotud. Pöörates tähelepanu ühele mõõdikule, avaldab see samal ajal mõju teisele, olles seetõttu seotud jätkusuutlikkuse aluspõhimõttega (Campus, 2023).

Kolme P (*People, Planet, Profit*) mõõdikud võib lahti seletada järgnevalt:

- Inimesed (*People*). *Triple Bottom Line* teooria hindab organisatsiooni sotsiaalset mõju, ulatudes kaugemale investorite huvidest, kaasates kõiki sidusrühmi – töötajaid, tarnijaid, kliente, kohalikke elanikke ja teisi. Antud mõõdik võtab arvesse ka mõju tulevastele põlvkondadele. Peamised mõõdikud selle aspekti hindamiseks hõlmavad turvalise töökeskkonna tagamist, õiglast tasu, mitmekesisust, võrdsust ja kaasatust edendavaid algatusi. Samuti vähemuste või naiste omanduses olevate ettevõtete kaasamist tarnijatena, inimõiguste eest seismist ja vabatahtlikus tegevuses osalemist ning muid heategevuslikke panuseid.
- Planeet (*Planet*). Nimetatud mõõdiku abil hinnatakse, mil määral mõjutab ettevõtte keskkonda ja püüab kestlikult toimida. Üheks meetmeks on süsiniku jalajälje madaldamine, mis saavutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kaudu. See on võimalik järgmiste tavade kaudu: energiatarbimise piiramine, fossiilkütustest sõltuvuse kahandamine, tõhustatud jäätmekäitlus, optimeeritud transpordimeetodid ja eetilisel saadud materjalide kasutamine. Samuti saavad ettevõtete IT-osakonnad

märkimisväärselt kaasa aidata andmekeskuste ja IT-süsteemide energiatõhususe tõstmisele.

- Kasum (*Profit*). *Triple Bottom Line* teoorias ulatub kasumi mõõdik kaugemale tavapäraest finantstulemustest. Nimetatud mõõdik hõlmab enam kui pelgalt kasumi mõõtmist, hõlmates selliseid elemente nagu eetiline ärikäitumine ning klientide ja tarnijate õiglane kohtlemine. Lisaks võetakse arvesse majanduslikku väärtust, mida ettevõtte äripartneritele ja kogukondadele pakub. Sellest tulenevalt nimetatakse antud mõõdikut aeg-ajalt kasumi asemel hüvanguks, et näidata mitte ainult ettevõtte rahalist kasumit, vaid ka laiemat mõju sidusrühmadele ja kogukondadele. (Stedman & Gillis, 2023)

Suuremal jaol tavaühiskonnast, enim lääne kultuuris, esineb puudujääke *Triple Bottom Line* (TBL) väljakutsetega toimetulemisel. Samal ajal leidub nendes ühiskondades üksikisikuid või kogukondi, kes võitlevad edukalt keskkonnasäästlikkuse eest. Selliseid üksikisikuid või rühmitusi kutsutakse ökotšempionideks (inglise keeles *ecochampions*). Ökotšempionid võivad olla väärtuslikud teabeallikad TBL väljakutsete kohta, samuti teerajajad ökoinnovatiivsete lahenduste kasutuselevõtul. Ökotšempione võib võtta kui võtmeinformaatoreid, kellel on süsteemist igakülgne arusaam, ja kui juhtivaid kasutajaid, kes on toodete, teenuste ja protsesside uuendamise esirinnas. Ökotšempionide innovatsioonist saadud teadmised võivad aidata kaasa tavaühiskonnale kohaldatavate TBL-lahenduste väljatöötamisele (Van Bueren *et al.*, 2023).

1.2. Jätkusuutliku majutusettevõtte kontseptsioon

Turismisektor on majanduslikult tähtsal kohal, eriti arengumaades, luues juurde töökohti. Samal ajal, kui uute turismiettevõtete kiire loomine aitab kaasa kohaliku elu edendamisele ja majandusliku ebavõrdsuse vähendamisele, toob see omakorda kaasa uute ehitiste rajamise rohealade arvelt ja prügi tootmise, kõrge energiatarbimise ja puhta joogivee tarbimise, et pakkuda külalistajatele mugavat ja turvalist teenust. Kui aga majutusettevõtteid ei toimi oma igapäevatoos kestlike tavasid järgides, võib see kaasa tuua kogu sektori kestliku arengu aeglustumist (Abdou *et al.*, 2020).

Jätkusuutlik majutusettevõtte on ettevõtte, mis mitte ainult ei majuta turiste, vaid jälgib ka seda, kuidas äritegevus mõjutab ümbritsevat keskkonda, kogukonda ja majandust.

Eesmärgiks on negatiivse mõju vähendamine ning positiivse kasv. Lisaks kaasavad sarnased ettevõtted jätkusuutlikes tavades külastajaid, meeskonda ja kogukonda. (Warren *et al.*, 2018)

Majutusettevõtteid on erineva suurusega. Aastal 2021 avaldatud uuringus leiti, et suurettevõtted panustavad rohkem kestlike tavade praktiseerimisele kui väikese ja keskmise suurusega majutusettevõtted. Taoline tulemus võib olla mõjutatud ka sellest, et suurettevõtted on kõrgema tähelepanu all nii riigisiselt kui ka globaalselt. Samuti omavad suurettevõtted rohkem ressursse, et oma tegevust paremini sõnastada ning pööravad tähelepanu ka tulemuste analüüsimisele ning kajastamisele (Elshaer *et al.*, 2023).

Külastajad on rohkem keskkonnateadlikumad ning paljud leiavad, et majutusettevõtted peaksid tähelepanu pöörama kestlikule arengule. Järgides kolme R-i e vähenda (*reduce*), taaskasuta (*reuse*) ja retsirkuleeri (*recycle*), võib majutusettevõtte avaldada mõju mitte ainult keskkonnale, aga ka külastajate ja töötajate heaolule (Xess *et al.*, 2021). Aastal 2021 tutvustas üks maailma suurimaid broneeringuplatvorme *Booing.com* Kestliku Reisi märgise (*Travel Sustainable badge*), mis ettevõtte sõnul aitab klientidel teha teadlikumat valikut ning ettevõtetel saada tunnustust oma panuse eest (*Travel Sustainable | Sustainability at Booking.com*, i.a.).

Järgnevalt on aga välja toodud iseloomustavad tegurid, mis teevad ühest majutusasutusest jätkusuutliku ettevõtte:

- Keskkonnasõbralikud ehitusmaterjalid ning ümbritseva alaga sobituv arhitektuur.
- Koostöö kohalike ettevõtete ja tarnijatega.
- Koostöö kohaliku omavalitsusega ja asutustega.
- Kohaliku tööjõu värbamine.
- Kergliikluse toetamine näiteks rattaparkla loomise abil või siis majutusettevõtte rajamine ühistranspordiga ligipääsetavas kohas.
- Meeskonna koolitamine kestlike tavade kohta. Näiteks vee ja elektri tarbimise, prügi tootmise ja sorteerimise või toiduainete raiskamise asjus.
- Keskkonnasüsteemide tarvitusele võtmine ja sertifitseeritud jätkusuutlike märgiste omamine.

Kuigi mitmed märgised ja mõõdikud on olemas, siis on oluline ka tähelepanu pöörata rohepesule e *greenwashing*, mille käigus ettevõtte informeerib, et järgib kestlike tavasid, kuid tegelikult seda ei tee. Termin võttis esimesena kasutusele Jay Westervelt aastal 1983. Rohepesu on näiteks olukord, kus ettevõtte teavitab kliente, et pööratakse tähelepanu prügi sorteerimisele, kuid tegelikkuses prügi sorteerimist ei toimu. (Scholz *et al.*, 2020)

Üheks võimaluseks rohepesu tõkestamiseks on *Life Cycle Assessment (LCA)* ehk elutsükli hindamine, mis tähendab tegevuse või tava kõikide etappide hindamist. Võttes taaskord näitena prügi sorteerimise, siis *LCA* analüüsib kõiki aspekte detailselt ning selle abil on võimalik mõista, kas igasuguse prügi sorteerimine ka tegelikult jätkusuutlik on. (Campos *et al.*, 2023).

Turismisektor on maailma majanduses oluline, kuid selle kiire areng võib kaasa tuua kahju nii keskkonnale kui ka sihtkohtade kogukondadele. Seetõttu on jätkusuutlike tavade järgimine majutusettevõtetes oluline.

1.3. Jätkusuutlikkuse väljakutsed Accra linnas, Ghanas

Maailmas elab peaaegu 8 miljardit inimest. Rahvaarvu suurenemine, rohealade vähenemine ning elustiili muudatused loovad väljakutseid, millega linna ametnikud igapäevaselt tegelema peavad. Suurlinnade kõrge linnastumise tempo on trend üle kogu maailma, kaasa arvatud Accras. Linnastumine toob kaasa kohalike elanike elustiili muudatused ning järgnevalt on toodud välja mõned negatiivsed näited Accra linnas:

- Traditsioonidest tingitud piirangute ehk tabupäevade eiramine. Teisipäeviti ei kalastatud, et mitte häirida jõe- ja merejumalannasid. Neljapäeviti ei tegeletud korilusega. Rahvaarvu kasv ja kultuuride segunemine on aga kaasatoonud traditsioonide ja tavade tihedama eiramise.
- Põllumajanduslike maa-alade müümine ja sõltumatu kalapüügi kadumine. Accra linna elanikud olid enne massilist linnastumist peamiselt põlluharijad, kalurid ning korilased – linna elanikkonna moodustasid omavahel tihedalt seotud kogukonnad. Linnastumise tagajärjel on suurem osa viljakast põllumajanduslikust maast müüdnud linnaarendajatele. Vahemikus 1991–2015 on linna hoonestatud alad kasvanud 277%.

- Muutused ümbritseva keskkonna hoidmises. Linnastumisega kaasneb ka suurem nõudlus valmistoidu müüjate järele. Valmistoidu müük toob omakorda kaasa pakendireostust. Toidu tarnimine klientideni aga tihenend liikluse, mis omakorda mõjutab negatiivselt linnaplaneerimist ja ka õhukvaliteeti. (Kuwawi & Yangouliba, 2023)

Kuigi linnastumist seostatakse pigem millegi negatiivsega, siis väljakutsetele lahenduste leidmiseks on vaja mõista ka olukorra positiivsemat külge. Järgnevalt on väljatoodud mõned linnastumise positiivsed mõjud kohalike elustiilile:

- Parenend majanduslikud võimalused. Rahvarohkus meelstab investoreid investeerima kohalikesse ning rahvusvahelistesse ettevõtetesse, mis omakorda pakuvad kohalikele tooteid ja teenuseid. Kõik eelnevalt mainitud soodustab töökohtade teket.
- Elukvaliteedi paranemine. Töökohtade teke tagab rahvale sissetuleku, kas hooajalisele või regulaarsele. Sissetuleku olemasolu soodustab ostujõu kasvu. Toodete ja teenuste ligipääs annab võimaluse kohalikel mugavamalt elu nautida.
- Hariduse kättesaadavus. Suurema rahvaarvuga linnades on soodsamad võimalused rahastada koole, seega on Accra kiire linnastumine toonud kaasa hariduse parema kättesaadavuse. (Kuwawi & Yangouliba, 2023)

Jätkusuutlikkuse väljakutsed võivad mõjutada erinevaid sotsiaalseid rühmi ebaproportsionaalselt. Järgnevalt uuritakse lähemalt Accra linna jätkusuutlikkuse väljakutseid.

Haridustee kujundab indiviidi vaimseid ja füüsilisi võimeid ning iseloomu. Traditsiooniliselt on haridusel oluline roll tööle mineku hõlbustamisel. Ghanas domineerib maa-ja põllumajandussektor ning majandustegevus on tihtipeale korraldatud mitteametlikult. Kuigi inflatsioonile ja majanduskasvule pööratakse valitsuse poolt tähelepanu, siis muid tööturuga seotud küsimusi käsitletakse teisejärgulisena. (Enu *et al.*, 2014)

Inimväärne töö sisaldab endas mitte ainult head sissetulekut, mõistlikku tööaega ning üldiseid töötingimusi, vaid ka positiivset töökeskkonda, meeldivaid kolleege, toetavat

juhtkonda, töö- ja eraelu tasakaalu, arengu- ja karjäärivõimalusi. Toetudes küsitlusele, mis uuris seost töö- ja eraelu tasakaalu, tööstressi, eluga rahuolu ning tööjõu voolavust, milles osales 321 töötajat 32 Accra hotellis (kõik tärniga hinnatud), siis võib järeldada, et kui töötajatel on piisavalt aega vaba aja veetmiseks, on ka tööga rahuolu ning tööstressi taluvus märksa kõrgem. Samuti oli täheldatud, et inimene, kes kannatab oma töökohal pideva kõrge stressi all, on alim ka lahkumisavaldust esitama. Tööjõu kõrge voolavus tekitab aga otsest kahju ettevõttele, sest puuduvad piisavalt pädevad ning kogunud meeskonnaliikmed. (Mensah *et al.*, 2023)

Prügi tootmine on saanud inimeste jaoks osaks loomulikust igapäevaelust. Kehv jäätmekäitlus on arengumaades käsitletud keskkonnaprobleemina. On mõistetav, et suure rahvaarvuga linnades toodetakse rohkem prügi, kuid see tähendab, et sellisel juhul peab olema jäätmekäitlus rangelt reguleeritud. (Volsuuri *et al.*, 2023)

Nagu eelnevalt mainitud, asub Accra linn ookeani ääres ning võib arvata, et üheks linnahüveks võib olla rannapuhkuse nautimine või siis jalutamine ja spordi harrastamine liivasel rannal. Igal aastal toodetakse Ghanas umbes üks miljard tonni plastikprügi, millest vaid 5% jõuab ümbertöötlusesse. Accra linna rannaalad on kaetud plastikprügiga, mis ohustab nii kohalike, turistide kui ka mereelustiku heaolu ja tervist. (Ashai, 2021, lk 2–3)

Tehnoloogia arenguga 21. sajandil on suurenenud e-prügi sissevool Accrasse, mille tagajärjel toimub mitteametlik jäätmekäitlus Accra linnas Agboghloshie piirkonnas, mis oli varem lopsakas soo, kuid nüüd umbes 30 hektarisuurune prügil. Kohalikud, eemaldavad kasutuskõlbmatutelt nutiseadmetelt väärismetallid ning müüvad edasi vahendajatele, mille kaudu väärismetallid taaskord uutesse nutiseadmetesse jõuavad. Kuigi väärismetallide eemaldamine nutiseadmetest pakub kohalikele tööd ja regulaarset sissetulekut, siis töötingimused ja ohutusnõuded ei ole kohapeal kuidagi reguleeritud. Kohalikud puutuvad kokku tööpäeva jooksul mitmete ohtlike ainetega, samuti prügi põletamise käigus reostub nii õhk kui ka põhjavesi, mis omakorda reostab avamerd. (Canavati *et al.*, 2022)

Kõik ettevõtted toodavad oma tegevuse käigus jäätmeid. Accra linna väikehotellide kõige tavapärasemaks jäätmete käitlemise meetodiks on prügi kõrvaldamine või selle tootmise

vältimine. Kuigi prügi tootmise vältimine on pigem positiivne trend, siis pakendite kõrvaldamise asemel ei praktiseerita näiteks taaskasutamist või ringlusesse saatmist. (Mensah, 2020)

Umbes 2 miljonit inimest elab Accra linnas. Elanikud seisavad igapäevaselt silmitsi õhusaastega, mida võib jagada kahte kategooriasse: looduslik ja inimtekkeline. Vihmavaesel hooajal, mis kestab novembrist kuni märtsini, on peamiseks õhusaasteks kõrbetolm. Aastaringselt on probleemiks ka inimtekkeline õhusaaste, näiteks ohtlike jäätmete põletamine, kodumajapidamises kasutatav kütusetüüp, tööstus ning sõidukite rohkus (Mudu, 2021).

Võttes arvesse Ghana biofüüsikalisi omadusi ning sademete hulka, ei tohiks linnas veevarustusega probleeme tekkida, siis üle poole Accra elanikest, peamiselt vaesemad kogukonnad, ei oma hõlpsat ligipääsu puhtale joogiveele. Kirjeldatud olukord seab igapäevaselt rahva tervise ohtu. Maailmas ja Ghanas on suurimaks surmade ja haiguste põhjustajaks puhta joogivee puuduse tõttu tekkinud kõhulahtisega seotud haigused (Harris, 2021).

Ülemaailmne tähelepanu linnahaljasaladele, mis hõlmavad aedu, parke ja loodusalasid, on tõusnud tänu tõestatud rollile rahvastiku tervise parandamisel. Looduses viibimine avaldab positiivset mõju südame-veresoonkonna haigustele ja vaimsele heaolule. Samuti motiveerib rohealade olemasolu aktiivset elustiili. Accras on aastast 1950 toimunud massiline rohealade kadumine, seda kohalike teadmatuse, linnastumise, kehva linnaplaneeringu ning poliitiliste otsuste tagajärjel (Amegah *et al.*, 2023).

Rassism võib viia sotsiaalse ebavõrdsuseni. Suurem osa Ghana rahvast on mustanahalised, kuid umbes 1800–4500 inimest on albiinod. Albinismi tunnustega inimesel puudub nahas pigment, mis on tingitud kaasasündinud tervislikust seisundist. Samuti on albinismist mõjutatud isiku juuste ja silmade värv. Nii Accras kui ka Ghanas üldiselt kannatavad albinismi tunnustega isikud diskrimineerimise ja kiusu all. (Benyah, 2017)

Elamine linnas on saanud 21. sajandi peamiseks elustiiliks. See väljendub mitte ainult linnaruumi rohealade vähenemisega, aga ka energiaallikate kasutuse muutustes.

Traditsiooniliselt on Saharast lõuna pool asuvates Aafrika riikides kombeks kasutada toidu valmistamiseks energiallikana pelleteid, sütt, puitu või lehmasõnnikut. Accras ning Ghanas kasutatakse üldiselt küttepuid. Linnaelu ketlikuks arenguks on oluline kasutada taastuenergiat. (Yran *et al.*, 2020)

Accra linnas on lugematuid kestlike väljakutseid, mis kõik ootavad lahendamist. Jätkusuutlikkuse saavutamine Accras nõuab koostööd, mis hõlmab poliitikut, kogukondi ja uuenduslikke tavasid, et tagada linnaelanikele vastupidav ja õiglane tulevik.

2. UURING HOSTEL SOMEWHERE NICE JÄTKUSUUTLIKE TAVADE KOHTA

2.1. Turism Accra linnas Ghanas ja hostel Somewhere Nice lühitutvustus

Ghana Suur-Accra suurlinnapiirkonna keskuseks on Accra linn, mis asub Lääne Aafrikas Guinea lahe ääres. Suur-Accra suurlinnapiirkond on koduks üle neljane miljonile elanikule, mis on üle 16% kogu riigi rahvastikust. Accra on rikkaliku ajaloo, ühendab endas nii iidseid traditsioone kui ka modernseid lähenemisi, kuid seisab igapäevaselt silmitsi mitmete sotsiaalsete-, keskkondlike- ning majanduslike probleemidega. (*About GAR – Greater Accra Region*, n.d.)

Kuigi tööpuudus on olnud viimased viis aastat alla 4% ja sellest võiks järeldada, et kohalik majandus on heal järjel, siis seisab Accra silmitsi järgmiste probleemidega: jäätmekäitlus, madal õhukvaliteet, ligipääs puhtale joogiveele ning veereostus, mis ohustab nii elanike tervist kui ka loodust, rohealade kadumine, madal haridustase ning sotsiaalne kaasatus. (Aryee *et al.*, 2018)

Turismisektor pakub maailmas miljonitele inimestele igapäevast sissetulekuallikat ning hõlmab endas erinevaid elemente. Järgnevalt võib välja tuua mõned olulisemad:

- transport,
- majutus,
- vaatamisväärsused,
- toitlustus,
- üritused ja konverentsid.

Ghana, endine Briti koloonia, saavutas aastal 1957 poliitilise iseseisvuse. Accra, suurim linn Ghanas, on ligipääsetav nii maismaa, õhu kui ma mere kaudu. Kotoka rahvusvaheline

lennujaam (KIA) ehitati aastal 1956 aastal ümber terminalihooneks, kuid oli algselt Teise maailmasõja ajal Briti kuninglike õhujõudude kasutus. (GACL, 2023)

Nii nagu kogu maailmas, siis oli ka Accras COVID-19 pandeemia ajal oluline negatiivne mõju riigi turismisektorile. Toetudes 2022. aasta Turismiaruandele võib järeldada, et olukord on paranenud ning rahvusvaheliste saabujate määr on taastunud 80% tasemele võttes võrdluseks pandeemiaeelseid aastaid. (The Ghana Tourism Authority, 2022)

Aastal 2022 oli rahvusvaheliste saabujate arv Ghanasse 914 892. Enim oli saabujaid Ameerika Ühendriigist, Nigeeriast, Ühendkuningriigist, Indiast ja Saksamaalt.

Keskmiselt kulutas turist oma reisi jooksul 2500 EUR, millest enim läks majutusele, muudele jooksvatele kulutustele, toidule ja söögile ning ostlemisele. Kõige vähem kulutati raha meelelahutusele ning transpordile. Enim oli saabujaid vanuses 18–49. Kõige vähem oli saabujaid vanuses alla 18 ja üle 60 eluaasta. Populaarseimaks majutuse valikuks osutus eramaja, hotell ning külalistemaja. Külastuse eesmärkideks oli ärireis, pere- ja tuttavate külustus ning puhkus. Kuid olulisel kohal olid ka transiitreisid, konverentsidel osalemine ja reis hariduse eesmärgil. (The Ghana Tourism Authority, 2022)

Aasta 2015 andmetele tuginedes on Accras 2723 ametlikku majutusettevõtet (Opoku-Adomah, 2017), aasta 2022 seisuga on statistikaameti andmetel Ghanas 4190 litsentseeritud majutusettevõtet (Sasu, 2023).

Ghana Turismi-, kunsti- ja kultuuriministeerium avaldas, et nende eesmärgiks 2023 aastal näha 1,2 miljonit rahvusvahelist saabujat ning 1,2 miljonit siseturisti. Samuti oli ära mainitud turismisektori olulisust majanduskasvus ning töökohtade loomisel. Mõistetakse, et on oluline olla konkurentsivõimeline ning selle nimel plaanitakse vajalikke investeeringuid turundusse, koolitustesse ning infrastruktuuri (Ministry of Tourism, Arts and Culture, 2023, lk 3).

Nagu eelnevalt mainitud, siis rahvusvaheliste turistide peamiseks Accra külastamise põhjuseks on kas äri, puhkus või siis sõprade ja pereliikmete külustus. Uurides Visit Accra veebilehelt, millised on Accra turismimagnetid, siis vaatamisväärsuste kohapealt on linn üsna vaene. Ametlikku informatsiooni leidub vaid mõne muuseumi kohta, millest

tuntuimad on *Kwame Nkrumah Memorial Park* ning *National Museum of Ghana*. (Visit Accra, 2023)

Samuti on oluline välja tuua, et Accra külastus võib planeerimise osas tekitada mõningaid takistusi ning tagasilööke. Mõned näited võimalikest takistustest: reisi pikkus, lennupiletite kallidus, troopilised haigused, eelarvamused sihtkoha kohta, ravimite kättesaadavus ning viisa taotlemine. Turismisihtkoha külastus võib olla lõõgastav, hariv või siis mõlemat korraga. Accra külastus langeb kõike eelnevat arvesse võttes pigem hariva külastuse alla. On ka oluline, et kõik osapooled seotud Ghana turismisektoriga, töötaksid üheskoos selle nimel, et rahvusvahelistel reisijatel oleksid tõsiolusid arvestavad ootused sihtkoha suhtes. (Deichmann & Frempong, 2016) *Lonely Planet* veebilehel on toodud välja mõned alternatiivsed viisid, kuidas Accra linnas aega veeta ja kohaliku kultuuriga tutvuda. Järgnevalt mõned näited:

- Makola, Nima ja Kaneshie kohalike turgude külastamine.
- Kohaliku mustri- ja riidekanga ostlemine ning rätsepa juures riietuse valmistamine.
- Aja veetmine kohalikes baarides ja klubides, nautides parimaid aafrika rütme.
- Fotograafia harrastamine. (Jane, 2023)

Kuigi Ghana turismisektor seisis koroonapandeemia ajal silmitsi erinevate väljakutsetega, siis turismiaruandele toetudes võib tõdeda majanduse positiivset taastumist. Valitsuse ambitsioonikad eesmärgid rõhutavad turismisektori tähtsusele. Vähesed traditsioonilised vaatamisväärsused Accra linnas seavad esile aga erinevaid väljakutseid, rõhutades vajadust teha koostööd, et juhtida turistide ootusi ja suurendada sihtkoha atraktiivsust.

Hostel Somewhere Nice asub Ghana pealinnas Accras, Kokomlemle linnaosas, kuid majutustevõtte juured ulatuvad Tšehhi Vabariiki, kus asub ka ettevõtte peakontor. Peakontori poolt toetab hostel Somewhere Nice igapäevatööd neli liiget: ettevõtte omanik (sakslane), ettevõtte direktor (tšehhitar), tulujuht (tšehhitar), broneeringute haldur ja kaasjuht (portugallane). Samuti teeb ettevõttega koostööd insener (kolumbialane). Kui peakontori meeskonda iseloomustab multikultuursus, siis Accras kohapeal koosneb meeskond vaid kohalikest. Majutustevõtte hoone renoveeriti aastaks 2016 ning on

sellest ajast saadik toimunud kui hostel, mis pakub majutust kuni 67 külastajale 20 toas. Somewhere Nice hosteli juurde kuulub baar välibasseiniga ja käsitööpood. Ametlikult kodulehelt võib leida informatsiooni, et hostel pooldab jätkusuutliku ettevõtte kontseptsiooni, mille käigus tehakse koostööd kohalike tarnijatega, tagades õiglased tingimused nii töötajatele kui ka külastajatele. Külastajad on oodatud autentsesse ja jätkusuutlikku keskkonda, kus on võimalik ennast tunda nagu kodus, samal ajal avastades kohalikku kultuuri. (Somewhere Nice, 2023)

2.2. Uuringu metoodika ja valimi kirjeldus

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks on autor valinud kvalitatiivse uurimismeetodi, mis on andmete kogumine intervjuude kaudu. Intervjuu on suhtlus kahe inimese vahel, mille käigus vesteldakse ja vahetatakse arvamust mõlemale huvipakkuval teemal (Ruslin *et al.*, 2022, lk 22). Kuna ühegi kaasosalise emakeel ei ole inglise keel, siis leidis töö autor, et kvalitatiivne uurimismeetod tagab parema omavahelise arusaamise. Samuti aitab meetod mõista vastasoleva inimese maailmapilti, ümbritsevat keskkonda, tundeid ja elukogemust (Lester & O'Reilly, 2021). Traditsiooniline viis intervjuude läbiviimiseks on näost näkku, kuid olukordades, kus intervjuueeritavad ja lõputöö autor asuvad erinevates riikides, on võimalik kasutusele võtta järgmised digitaalsed platvormid: *WhatsApp*, *Microsoft Teams* ja *Google Meet*. Videointervjuu võimaldab viia läbi uurimistööd distantsilt olenemata vahemaast, samuti edasi anda ka näo- ja kehailmeid. Teisalt võib olla tehnoloogia takistuseks olukordades, kus intervjuueeritaval ei ole näiteks piisavat kogemust või ligipääsu digilahendustele, mis võimaldaks osavõttu. Ka intervjuude salvestamisel võib ette tulla takistusi, sest mitte kõik respondendid ei pruugi olla nõus helisalvestusega, mis võib olla oluline intervjuu transkribeerimiseks ning kvaliteedi tagamiseks. Kõige olulisem on aga tagada vastajate usaldus ja konfidentsiaalsus. (Saarijärvi & Bratt, 2021)

Andmete kogumiseks kasutas autor poolstruktureeritud intervjuud, sest sellisel viisil on intervjuueerijal võimalik hoida fookust uurimistöö eesmärgil, samal ajal olles paindlikum esitavate küsimustega, muutes näiteks vajadusel küsimuse struktuuri, pakkuda täiendavaid selgitusi või küsida lisaküsimusi. (Ruslin *et al.*, 2022, lk 22–23) Inglise keelsed avatud intervjuuküsimused (vt lisa 1) olid koostatud lõputöö teooriaosale toetudes.

Nagu ka eelnevalt mainitud, ei ole kestliku ettevõtte eesmärk teenida vaid kasumit, kuid kasumi teenimine ei ole välistatud. Kestlik majutusettevõtte jälgib oma igapäevatoos mõju keskkonnale, ühiskonnale ja pürgib alati positiivse tulemuse suunas, vähendades samal ajal negatiivset efekti, tehes koostööd nii meeskonna, kohaliku kogukonna ja küllastajatega. Eelnevat arvesse võttes intervjuueriti uurimistöö jooksul kolme hosteliga seotud osapoolt: juhtkond, meeskond ja insener.

Valimi moodustamiseks võttis lõputöö autor hostel Somewhere Nice omanikuga ühendust, avaldades soovi intervjuuerida hosteli juhtkonda, inseneri ja kohalikke meeskonnaliikmeid. Võttes arvesse, et juhtkonda kuulub vaid neli liiget ja insenere on üks, siis sellist valmit nimetatakse kõikseks valimiks. Meeskonna intervjuerimiseks moodustus valim lumepalli meetodil, kus peale esimest intervjuud meeskonnaliikmega, leiti järgnev intervjueritav soovitusel kaudu (TÜ ühiskonnateaduste instituut, s.a.). Vastajad on kodeeritud järgmiselt:

- HJ1 – hosteli juhatus, number 1 on vastaja järjekord
- HI – hosteli insener
- HT1 – hosteli töötaja, number 1 on vastaja järjekord

Kõik intervjuud, kokku 6 (2 juhti, 1 insener ja 3 meeskonnaliiget), toimusid veebi teel vahemikus 05.–29.03.2024, kasutades digitaalseid videoplatvorme nagu: *WhatsApp*, *Microsoft Teams*, *Google Meet*. Intervjuuküsimused olid ettevalmistatud ning jagatud respondentidega e-posti teel kutse saatmisel (vt lisa 1). Sellisel viisil oli respondentidel võimalik ennast intervjuuks ette valmistada ja küsimustega tutvuda. Videokohtumiste pikkus oli meeskonnaliikmete ja inseneriga keskmiselt 1 tund ning juhtkonnaga 1,5–2 tundi. Vajadusel esitas küsitleja intervjuu käigus täpsustavaid küsimusi või selgitusi. Sõltuvalt vastaja loale intervjuu salvestati. Intervjuerija kirjutas respondendi loal kõik vastused videokohtumise käigus üles, lugedes vajadusel vastused ette.

Intervjuudest saadud andmete analüüsimiseks kasutati kvalitatiivset sisuanalüüsi, sest meetod annab võimaluse tulemusi kategoriseerida (Graneheim *et al.*, 2017). Salvestatud intervjuud transkribeeriti, üleskirjutatud vastused korrastati ilma vastaja mõtte muutmiseta. Seejärel luges autor kõik intervjuud korduvalt läbi ning kategoriseeris tulemused võttes arvesse *Triple Bottom Line* teooriat.

2.3. Uuringu tulemused

2.3.1. Sotsiaalne jätkusuutlikkus

Tuginedes intervjuudele meeskonna ja juhtkonnaga on tulemused järgmised. Kõik osapooled on vähemal või rohkemal määral toonud välja kultuuridevahelise integratsiooni ja kogukonna loomise aspekti. HT3 tõi välja, et meeskond on nagu perekond, HT2 lisas, et hostelis on oluline, et kõik tunneksid ennast teretulnult ja austatult, olenemata rassist, vanusest või soost. Kuid siinkohal oli HT2 respondendil tähelepanek, et hostel ei ole ratastoolisõbralik ning kuigi hostelis on igal pool kanepi suitsetamise keelumärgid, siis tavalist tubakat võib suitsetada hosteli välialal igal pool. Kõik meeskonnaliikmed tõi välja, et hostelis toimuvad erinevad üritused, kus küllastajatele esinevad kohalikud tantsu- ja muusikaartistid. Ürituste käigus on küllastajad oodatud õppima kohalikke tantsusamme ning trummi mängima. Nii meeskonnaliikmed kui ka HJ1 tõi välja, et hostelis on hiljuti avatud ka restoran, mis pakub kohalikku ja fusioon roogasid. Samuti mainis HT1, et suurem osa baaris serveeritud jooke, näiteks õlu, palmivein ja üridrumm on kohalikud. Huvitav tähelepanek tuli ka HT3 poolt, kes mainis, et ürituste ajal on oodatud ka töötajate tuttavad ja naabrid, kellel on võimalus näha ettevõtet nõ teisel pool aeda, ammutada inspiratsiooni erinevatest tavadest ja projektidest ning suhelda küllastajatega. HJ2 mainis intervjuu käigus, et kohalikud tuttavad ja naabrid ei ole oodatud vaid ürituste ajal, aga ka siis, kui linnas kaob elekter. Kui HT3 tõi välja, et suhtleb meeleldi küllastajatega ning annab endast parimat, et soovitada häid kohti linnas küllastamiseks, siis näiteks HT2 lisas juurde, et õpetab küllastajatele kohalikku käepigistust ning kogukonna tavasid, samuti mängitakse baaris pea alati afrobeat muusikat.

Meeskond ja HJ1 tõi ka intervjuus välja, et hosteli alal tegutseb väike pood, kuhu on oodatud kohalikud müüma käsitööd: riided, mängud, naturaalne kosmeetika. Kui küllastajad on huvitatud, siis on neil võimalus õppida, kuidas midagi ka valmistatakse või siis tellida õmblejalt endale kohalikust kangast rahvusriideid.

Mõlemad juhid ja HT1 välja, et kõik Accras kohapeal olevad töötajad on Ghana päritolu. Respondent HJ1 tõi välja, et hiljuti rakendati meeskonnale uued tööjuhised, kuid lisas, et hosteli töötajatele pakutakse õiglaseid töötingimusi võrreldes samaväärsete töökohtadega

Ghanas. Samuti pakub ettevõtte lisatuge ettevõtte sisesse haigekassa näol, sest Ghana haigekassa süsteem on keeruline ja ei kata tihtipeale kulusid. Kõik vastajad peale HT2 tõid välja, et nad on kaasatud hostelis käimasolevates projektides ning omandavad seetõttu uusi oskuseid. HJ2 oli intervjuu käigus lisanud, et kõiki töötajaid koolitatakse hostelis käimasolevates projektides kohapeal. Samuti mainis HT1, et juht, kes vastutab graafiku loomise eest, austab töötaja ülikooli tunniplaani. Kõik meeskonnaliikmed tunnevad, et saavad oma arvamust ja mõtteid juhtkonnaga avatult jagada, kas siis meeskonna koosolekutel või individuaalselt. Kuid siinkohal tõi HT3 välja, et eelnevalt toimus kogu meeskonna koosolekuid tihedamini kui praegu. Samutid mainisid kõik respondendid, et aktiivselt kuulatakse ka küllastajate tagasisidet. Kui tagasiside oli jagatud meeskonnaliikmega, siis see edastatakse juhtkonnale.

2.3.2. Keskkondlik jätkusuutlikkus

Vaadates lähemalt keskkondlikku jätkusuutlikkuse aspekti, siis intervjuudest saadud tulemused on järgmised. Kõik vastajad peale HJ1 ja HT3 tõid välja, et hostelis kogutakse plastprügi, mis saadetakse väljaspoole asuvasse asutusse purustamiseks, sulatamiseks ja ümbertöötlemiseks. Ümbertöödeldud materjali kasutatakse puidulaadsete paneelide ja 3D prinditud tualettide tootmiseks. HT2 tõi välja, et just käsitööpood on ehitatud puidulaadesets paneelidest. Kuid siinkohal on oluline tuua välja HI tähelepanek, kus ta intervjuu käigus mainis, et plastmaterjali sulatamine ja ümbertöötlemine praegusel kujul ei ole jätkusuutlik, sest ümbertöötlusmasinad kasutavad hetkel fossiilkütust. Kuid positiivne on see, et plastmaterjali kogutakse ka ookeanist ja Accra linna rannast, mis siiski avaldab keskkonnale positiivset mõju. Samuti tõi HJ2 välja, et hostelis kogutakse ka alumiiniumpurke ja materjali, mis tasuta kohalikule sepale ümbertöötlemiseks toimetatakse.

Kõik vastajad tõid välja ka päikeseenergia kasutuselevõtu hostelis, mida HJ2 ka pikemalt kommenteeris. Vastaja sõnul oli päikesepaneelide installeerimine etapiline ning nüüdseks töötab hostelis kõik peale külmikute ja kliimaseadme päikesepaneelidest toodetud energia abil. Seetõttu ei ole majutusettevõtte mõjutatud linnaülesest energia kadumisest ning kui kogu Accras valgus kaob, saab hostel oma ettevõtlust jätkata ning broneeringuid vastu võtta.

Suurem osa vastajatest tõi välja ka uue puurkaevu ja vee filtreerimissüsteemi, mille kohta HJ2 omakorda informatsiooni täiendas. Respondendi sõnul ei olnud linna poolt saadud veesüsteem jätkusuutlik ning veekvaliteet ohutu tarbimiseks. Vastaja sõnul puurkaevust saadud vesi filtreeritakse pöördosmoosi süsteemi abil ning on seetõttu ka joogiveekõlbulik, mida eelnev linna poolt saadud kraanivesi polnud. Oli ka välja toodud, et nüüd ei ole majutusettevõtte mõjutatud linna veekatkestustest ning vett jagub nii palju, et vajadusel jagatakse seda ka naabritega. HT1, HT2 ja HJ1 mainisid ka vihmavee kogumist, et siis selle abil hosteli roheala kasta.

Hostelis toimuvad ka muud väiksemad keskkonnasäästlikud projektid. HT1 mainis, et baaris toodetud klaastarat töödeldakse ümber joogiklaasideks, kõik patareid on laetavad ja lambipirnid LED. HJ1 tõi välja, et hostelis kasutatavad voodilinad vajadusel parandatakse näiteks kohaliku tekstiilidetaili lisades. HJ2 tõi välja, et vannitubades olev vedel ja tahke seep on toodetud kohalikult turult soetatud toormaterjalist. HT1 ja juhtkond mainisid, et hosteli köögis kasutatav tooraine tuleb peamiselt turult, kus kohalikud müüvad oma toodangut. Siinkohal mainisid HJ2, HT2 ja HT3 on hostelis on plaanitud algatada kompostimisega ja oma köögi- ja juurviljaaiaga. Respondent HJ2 tõi välja ka Booking.com Travel Sustainable Badge märgise, mis tema sõnul annab vaid kinnitust, et hostel on oma tegevusega õigel teel.

2.3.3. Majanduslik jätkusuutlikkus

Järgevalt esitatakse uuringutulemused võttes fookusesse majandusliku jätkusuutlikkuse. Intervjueeritav HJ1 mainis, et hostelil ei ole hetkel tugevat konkurentsi, täituvus on aastaringselt 60–70%. Kohalike maksude ja inflatsiooni tõttu tõsteti tubade ja voodikohtade hindu ning samuti võeti kasutusele süsteem, kus tubade täituvuse suurenemisega hinnad kasvavad. Kuid toodi ka välja, et kuigi tubade hindu tõsteti, siis hosteli tooteid ja teenuseid parendatakse pidevalt, et pakkuda külastajatele jätkuvalt meeldivat kogemust. Meeskond mõistab tänu uutele tööjuhistele, millised on ettevõtte ootused ja eesmärgid. Intervjuu käigus oli ka välja toodud, et nüüd on hostelisse palgatud kohalik juht, kes aitab paremini mõista, kuidas Ghanas ettevõtet juhtida. Näiteks on Ghanas raskendatud saada ehitusluba või siis rakenduvad välismaallastest ettevõtjatele

lisamaksud. HJ2 tõi aga välja, et juhtkonna koosolekul võtab ta alati kõikide arvamusi kuulda ning kohandab otsused võttes arvesse kohalikku kultuuri ja tavasid.

HT1 tõi intervjuu käigus välja, et käsitööpoes müüdava kauba pealt teenib hostel tulu protsendi näol. Mõlemad juhid tõi välja ka ettevõttesisesed meeskonna koolitused, mis hoiavad sisseostetud teenuste kulude pealt kokku ning annavad võimaluse töötajatel omandada uusi oskusi. Samuti tõi nii juhtkond kui ka meeskond välja, et ettevõtte ei ole enam linna vee- ja energiaüsteemist sõltuv.

2.4. Järeldused ja ettepanekud

Intervjuu tulemuste põhjal võib järeldada, et hostel Somewhere Nice on teinud olulisi edusamme sotsiaalse, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse integreerimisel oma igapäevatoösse. Järgnevalt toob töö autor välja mõned järeldused ja lisab omapoolsed soovitusel edasisteks tegevusteks.

Hostelis on tagatud sotsiaalne jätkusuutlikkus näiteks kogukonnatunde loomise kaudu (nii töötajate kui ka küllastajate seas), kus kõik tunnevad ennast austatuna ning on teretulnud. Kultuuripärand hõlmab endas traditsioone, kunsti, kombeid, rituaale, teadmisi ja käsitööd (Zhang *et al.*, 2020). Muusikaüritused ja käsitööpood aitavad kaasa külaliskogemuse rikastamisele, kultuuridevahelisele mõistmisele ja kogukonnasidemete tugevdamisele. Võimalusel võiks ettevõtte pöörata tähelepanu juurdepääsetavuse küsimusele ning muuta hostel ratastoolisõbralikumaks, lisaks võiks hosteli alal olla eraldi suitsunurk, et tagada ka mittesuitsetajate mugav viibimine. Samuti võiks organisatsioon algatada kohaliku giidiga ekskursioonide läbiviimist naabruskonnas või linnaüleselt, et veelgi kohalikku kultuuripärandit küllastajatele tutvustada.

Ettevõtte saavad ühiskonda panustada erineval viisil, kuid üheks võimalikuks on õiglaste töövõtutavade harrastamine (Miller, 2020). On olemas rühm inimesi, kes tegelevad jätkusuutlike väljakutsetega edukalt ning saavad olla ka ülejäänud ühiskonnale eeskujuks (Van Bueren *et al.*, 2023). Õiglase töötasu maksmine ja tervisetootus peegeldab hosteli pühendumust töötajate heaolule ja sotsiaalsele vastutusele. Koolitusprogrammid aitavad tõsta kohalike kogukondade teadlikkust jätkusuutlikest tavadest ning tagab parema keskkonnaalase arusaamise ning käitumismustri (Ashai, 2021, lk 45). Oskuste

arendamise võimalused käimasolevate projektide kaudu tagab meeskonnaliikmete konkurentsivõime tööturul ja üldise heaolu. Ettepanekuna võiks välja tuua regulaarsed meeskonna koosolekud, mis edendaksid veelgi avatud suhtlemist ja annaksid võimaluse adresseerida töötajate muresid, ettepanekuid ja tagasisidet. Lisaks võiks edasi uurida töötajate professionaalse ja akadeemilise arengu võimalusi. Samuti, et edendada mitte ainult meeskonna teadlikkust jätkusuutlike tavade kohta, võiks majutusettevõtte korraldada regulaarseid koosolekuid ja üritusi, kus jagatakse külastajatega informatsiooni hostelis käimasolevate ja tulevikus plaanitavate jätkusuutlike projektide osas.

Turismisektoril lasub vastutus ressursside kasutamise ning jäätmete tekitamise ees, kuid leidub majutusettevõtteid, mis tegelevad aktiivselt negatiivse mõju vähendamisega (Appiah *et al.*, 2023). Jätkusuutliku majutusettevõtte tunnusteks loetakse näiteks seda, et hoone arhitektuur sobituks naabruskonnaga ning ehitustöödeks kasutatakse looduslike materjale (Scholz *et al.*, 2020). Hostel Somewhere Nice keskkonnasäästlikud projektid, näiteks plasti ringlussevõtt, päikeseenergia kasutuselevõtt, vihmavee kogumine, puurkaevu kasutuselevõtt ning kraanivee filtreerimine, näitavad pühendumust keskkonnakaitsele. Kompostimise arendamine ja köögiaia rajamine edendab säästvaid toidutavasid. Kohapeal toodetud toorainete ja kaupade hankimine turult, kohalike käsitöölise toetamine, erinevate materjalide taaskasutamine ja seebi tootmine, aitavad kaasa jätkusuutlikule tarbimisele, majandusarengule ja keskkonnasõbralikkusele. Võimalusel võiks ettevõtte leida alternatiivseid meetodeid, et vähendada plastmaterjali ümbertöötlemiseks kasutatavat fossiilkütuse hulka. Tuleviku renoveerimistöid planeerides võiks ettevõtte eelistada keskkonnasõbralikke viimistlusmaterjale, loomuliku valguse ja ruumijahutuse lahendusi, valgustuse ühendamist liikumisanduri süsteemiga ja paigaldada väikese vooluga veesegistid.

Hosteli tulude mitmekesistamise jõupingutused, näiteks käsitööpoest saadud protsendipõhise sissetuleku kaudu, aitavad kaasa majanduslikule jätkusuutlikkusele ja vastupidavusele. Konkurentsivõimet turul tagavad külastajatele pakutavate toodete ja teenuste parendamine ja tubade hindade kohandamine täituvuse alusel. Kuigi ettevõtte peamine eesmärk ei tohiks olla vaid kasumi teenimine, siis jätkusuutlik ettevõtte teenib kasumit, et oma tegevust jätkata (Campus, 2023). Majandusliku jätkusuutlikkuse tagamiseks oleks soovitatav jätkata kohaliku majutussektori dünaamika jälgimist ning

vajadusel hinnakujundusstrateegiate kohandamist. Võimalusel mitmekesistada tulusid veelgi näiteks uute külastajatele pakutavate toodete ja teenuste kaudu. Ka turundus on oluline osa ettevõtete jätkusuutlikkuses. On teada, et tarbijad eelistavad keskkonnasõbralikke teenuseid (Xess *et al.*, 2021). Võimalusel võiks hostel oma kaubamärki eristada muudest Accra linnas asuvatest majutusettevõtetest ja meelitada sellega ligi külalisi, rõhutades oma pühendumusele jätkusuutlikele tavadele. Sõnumit jätkusuutlikest tavadest võib tõhusalt edastada turunduskanalite kaudu.

Kohaliku juhi ja meeskonna palkamine, koostöö kohalike partneritega, samuti töötajate koolitamine investeerimine, aitavad kaasa kogukonna majanduslikule järjele. Kohalike sidusrühmadega suhtlemine ja äritegevuste kohandamine kohalikele kultuurile vastavalt, näitab pühendumust jätkusuutlikule äritegevusele. Ettevõtte selged eesmärgid, sidusrühmade vaheline koostöö ja kohaliku kogukonna heaolu arvesse võtmine suurendab mitte ainult kogukondade ühtekuuluvust, aga tagab jätkusuutlikud tulemused (Lopes *et al.*, 2020, lk 247). Võimalusel jätkata töötajate koolitamisega, et tagada kvalifitseeritud ja lojaalne meeskond, kes on võimeline toetama ettevõtte majanduslikku jätkusuutlikkust. Ning tugevdada veelgi partnerlussuhet kohalike organisatsioonide ja valitsusega, et tagada juurdepääs ressurssidele ning jätkata jätkusuutlike projektidega.

Olemasolevatele algatustele ja autoripoolsetele soovitudele tuginedes saab hostel oma säästva arenguga seotud jõupingutusi veelgi tõhustada, pakkudes samal ajal külalistele meeldejäädavaid elamusi ja aidates kaasa kohaliku kogukonna heaolule.

KOKKUVÕTE

Miljonid turistid reisivad iga aasta. Turismisektor on üks kiiremini kasvavaid majandusharusid maailmas. Et tagada sektori jätkusuutlikkus, on oluline, et kõik sidusrühmad tegutsevad ühise eesmärgi nimel.

Uurimistöö käigus uuriti jätkusuutlikkuse kontseptsiooni, keskendudes keskkonna-, sotsiaalsele ja majanduslikule mõõtmele. Esile tõsteti kliimamuutus, sotsiaalne ebavõrdsus ja ressursside jaotusest tulenevad väljakutsed. *Triple Bottom Line* teooriat arutati kui raamistikku ettevõtetele jätkusuutlikkuse integreerimiseks oma igapäevatoos, rõhutades inimeste, planeedi ja kasumi tähtsust. Lisaks toodi uurimistöö käigus välja, millised on rahvusvahelised jätkusuutlikkuse eesmärgid. Uuringu eesmärk oli aidata kaasa jätkusuutlikuse laiemale mõistmisele ja anda praktilisi teadmisi Accras ja mujal asuvatele majutusettevõtetele.

Lisaks keskendus uuring säästvate tavade uurimisele majutussektoris, pöörates erilist rõhku Ghanas Accras asuvale hostelile Somewhere Nice. Eesmärgiks oli mõista hosteli konkreetseid jätkusuutlike tavasid ja käimasolevaid projekte, seejärel töötada välja soovitusel organisatsiooni jätkusuutlikkuse suurendamiseks.

Metodoloogiliselt kasutati uuringus kvalitatiivset lähenemist, viies läbi veebiintervjuud hostel Somewhere Nice juhtkonna, meeskonna ja inseneriga. Intervjuud sidusrühmadega andsid põhjaliku ülevaate majutusettevõtte jätkusuutlikest tavadest ja projektidest, pakkudes samal ajal teavet väljakutsetest ning kuidas on nendega toime tulnud.

Intervjuudest selgus, et hostel Somewhere Nice on rakendanud mitmeid säästvaid tavasid, sealhulgas jäätmekäitlusstrateegiaid, energiatõhusaid tehnoloogiaid, kogukonna kaasamise algatusi ja kultuuripärandi säilitamise jõupingutusi. Mis on kõik kooskõlas rahvusvaheliste jätkusuutlike eesmärkidega.

Vaatamata jätkusuutlike tavade rakendamisele majutusettevõttes, tuvastati uuringu käigus mitmeid väljakutseid, näiteks töötajate piiratud teadlikkus ja riigi regulatiivsed tõkked. Uurimistulemuste põhjal pakuti välja mitmeid parendusvõimalusi hostel Somewhere Nice juhtkonnale. Soovituste hulka kuulusid näiteks kohalike partnerluste võimendamine, töötajate koolitusse investeerimine ja hosteli ligipääsetavuse parendamine. Väljakutsete lahendamise ja võimaluste ärakasutamise abil saab hostel oma jätkusuutlikkust veelgi parandada ja aidata kaasa säästva arengu eesmärkide saavutamisele.

Kokkuvõttes rõhutab uuring jätkusuutlike tavade olulisust turismisektoris ja tõstab esile hostel Somewhere Nice potentsiaali olla eeskujuks säästva turismi arendamiseks Ghanas ja mujal.

VIIDATUD ALLIKAD

- Abdou, A. H., Hassan, T. H., & Dief, M. M. E. (2020). A description of green hotel practices and their role in achieving sustainable development. *Sustainability*, 12(22), 9624. <https://doi.org/10.3390/su12229624>
- About GAR – Greater Accra Region. (n.d.). <https://www.gtacc.gov.gh/index.php/about-gar/>
- Amegah A.K., Yeboah, K., Owusu, V., Afriyie, L., Kyere-Gyeabour, E., Appiah. D.C., Osei-kufuor, P., Annim, S.k., Agyei-Mensah, S., & Mudu, P. (2023) Socio-demographic and neighbourhood factors influencing urban green space use and development at home: A population-based survey in Accra, Ghana. *PLoS ONE*, 18(6): e0286332. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0286332>
- Appiah, P. A., Adongo, R., & Safo, A. (2023). Sustainable energy systems and green hotel practices in hotels in Tamale Metropolis, Ghana. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 14(7), 2915. [https://doi.org/10.14505/jemt.v14.7\(71\).09](https://doi.org/10.14505/jemt.v14.7(71).09)
- Aryee, M., Pumijumng, N., Punwong, P. & Roachanakanan, R. (2018). Assessment of the Sustainability of Accra Metropolitan Area, Ghana. *Applied Environmental Research*, 40 (1): 27-39. <http://dx.doi.org/10.35762/AER.2018.40.1.3>
- Ashai, P. (2021). *Analysis of marine plastic litter policies in Ghana* [Dissertation, World Marytime University]. Google Scholar. https://commons.wmu.se/cgi/viewcontent.cgi?article=2677&=&context=all_dissertations&=&seiredir=1&referer=https%253A%252F%252Fscholar.google.com%252Fscholar%253Fhl%253Den%2526as_sdt%253D0%25252C5%2526as_ylo%253D2020%2526q%253Dbeach%252Blitter%252Baccra%2526btnG%253D#search=%22beach%20litter%20accra%22
- Benyah, F. (2017). Equally able, differently looking: discrimination and physical violence against persons with albinism in Ghana. *Journal of the Study of Religion*, 30(1). <http://dx.doi.org/10.17159/2413-3027/2017/v30n1a7>

- Blackburn, R. M. (2008). What is social inequality? *International Journal of Sociology and Social Policy*, 28(7/8), 250–259. <https://doi.org/10.1108/01443330810890664>
- Campos, C., Gallego, M. T., Villanueva, P. G., Laso, J., Dias, A. C., Quinteiro, P., Oliveira, S. M., Albertí, J., Fullana–i–Palmer, P., Mélon, L., Sazdovski, I., Roca, M., Xifré, R., Margallo, M., & Aldaco, R. (2023). Life cycle assessment to address the environmental impacts of tourism in a Spanish tourist destination: The case of Rias Baixas (Galicia) holidays. *Science of the Total Environment*, 896, 166242. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.166242>
- Campus, U. E. (2023, March 28). *Triple bottom line*. UW Extended Campus. <https://uwex.wisconsin.edu/stories-news/triple-bottom-line/>
- Canavati, A., Toweh, J., Simon, A. C., & Arbic, B. K. (2022). The world’s electronic graveyard: What is the solution to Ghana’s e-waste dilemma? *World Development Perspectives*, 26, 100433. <https://doi.org/10.1016/j.wdp.2022.100433>
- De Lurdes Calisto, M., Umbelino, J., Gonçalves, A., & Viegas, C. (2021). Environmental sustainability strategies for smaller companies in the hotel industry: doing the right thing or doing things right? *Sustainability*, 13(18), 10380. <https://doi.org/10.3390/su131810380>
- Deichmann, J. I., & Frempong, F. (2016). International tourism in Ghana: A survey analysis of traveller motivations and perceptions. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 29, 176–183. <https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2016.08.002>
- Elshaer, I. A., Azazz, A. M. S., & Fayyad, S. (2023). Green Management and Sustainable Performance of Small- and Medium-Sized Hospitality Businesses: Moderating the role of an employee’s Pro-Environmental behaviour. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 2244. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032244>
- Enu, P., Hagan, E., Ahouandjinou, E., & Prudence Attah- Obeng, P. (2014). Relationship between Education and Wage differentials in Ghana: A Case Study of Accra - a Suburb of greater Accra Region. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 4(1), 2222–6990. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARBSS/v4-i1/528>
- Ghana Airports Company Limited. (2023). *Kotoka International Airport*. <https://www.gacl.com.gh/kotoka-international-airport/>

- Graneheim, U. H., Lindgren, B., & Lundman, B. (2017). Methodological challenges in qualitative content analysis: A discussion paper. *Nurse Education Today*, *56*, 29–34. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.06.002>
- Hansen, J. E., Sato, M., Simons, L. A., Nazarenko, L., Sangha, I., Kharecha, P., Zachos, J. C., Von Schuckmann, K., Loeb, N. G., Osman, M., Jin, Q., Tselioudis, G., Jeong, E. J., Lacis, A. A., Ruedy, R., Russell, G. L., Cao, J., & Li, J. (2023). Global warming in the pipeline. *Oxford Open Climate Change*, *3*(1). <https://doi.org/10.1093/oxfclm/kgad008>
- Harris, L.M. (2021). Everyday Experiences of Water Insecurity: Insights from Underserved Areas of Accra, Ghana. *Daedalus 2021*, *150* (4): 64–84. doi: https://doi.org/10.1162/daed_a_01873
- Jane, C. (2023, September 11). *The 11 best things to do when visiting Accra - Lonely Planet*. Lonely Planet. <https://www.lonelyplanet.com/articles/top-things-to-do-in-accra>
- Kuwawi, D., & Yangouliba, G. I. (2023). URBANISATION, CHANGED LIFESTYLES AND ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY IN ACCRA, GHANA. WHERE IS THE BALANCE? A REVIEW. *Ethiopian Journal of Environmental Studies & Management*, *16*(1), 1998–0507. <https://ejesm.org/doi/v16i1.4>
- Lester, J. N., & O'Reilly, M. (2021). Introduction to special issue quality in Qualitative Approaches: Celebrating Heterogeneity. *Qualitative Research in Psychology*, *18*(3), 295–304. <https://doi.org/10.1080/14780887.2021.1931734>
- Lopes, V. S., Pires, S. M., & Costa, R. (2020). A strategy for a sustainable tourism development of the Greek Island of Chios. *Tourism*, *68*(3), 243–260. <https://doi.org/10.37741/t.68.3.1>
- Mensah, C., Baah, N. G., Nutsugbodo, R. Y., & Ankor, A. (2023). Work leisure conflict, job stress, life satisfaction and turnover intention of hotel workers in Accra, Ghana. *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, *22*(3), 396–416. <https://doi.org/10.1080/15332845.2023.2180728>
- Mensah, I. (2020). Waste management practices of small hotels in Accra: An application of the waste management hierarchy model. *Journal of Global Business Insights*, *5*(1), 33-46. <https://www.doi.org/10.5038/2640-6489.5.1.1081>

- Miller, K. (2020, detseember 8). The Triple Bottom Line: What it is & Why It's Important. *Harvard Business School Online's Business Insights Blog*.
<https://online.hbs.edu/blog/post/what-is-the-triple-bottom-line>
- Ministry of Tourism, Arts and Culuture. (2023). Sustainable tourism for inclusive growth. *Akwabaa News*, vol 2, lk 3. https://www.motac.gov.gh/en/wp-content/uploads/Newsletter_Akwaaba_News_2023.pdf
- Mishra, R., Singh, V., Sharma, A., & Maitra, R. (2023). The Challenges and Issues of SUSTAINABILITY in the HOSPITALITY and TouRISM IndusTRy IIP Series. *ResearchGate*. https://www.researchgate.net/publication/375604388_The_Challenges_and_Issues_of_susTalnablllTy_In_The_hospITallTy_and_TourIsm_In_dusTry_IIP_Series
- Mudu, P. (2021). Ambient air pollution and health in Accra, Ghana. World Health Organizations.
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/340678/9789240022294-eng.pdf>
- Opokuh-Adomah, O. (i.a.). *Presentation on the tourism industry in Ghana*. International Civil Aviation Organization. https://www.icao.int/meetings/susdev-at/documents/presentation_tourism_oliviaopokuadomah.pdf
- Our Focus. (i.a.). <https://www.unwto.org/our-focus>
- Rahman, S. U., Chwiałkowska, A., Hussain, N., Bhatti, W. A., & Luomala, H. T. (2021). Cross-cultural perspective on sustainable consumption: implications for consumer motivations and promotion. *Environment, Development and Sustainability*, 25(2), 997–1016. <https://doi.org/10.1007/s10668-021-02059-8>
- Ruslin, R., Mashuri, S., Abdul Rasak, M. S., Alhabsyi, F., & Syam, H. (2022). Semi-structured Interview: A Methodological Reflection on the development of a Qualitative research instrument in Educational Studies - Repository Universitas Islam Negeri Datokarama Palu. *Journal of Research & Method in Education*, 12(1), 2320–7388. https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/81693133/Semi_structured_Interview_A_Methodological_Reflection-libre.pdf?1646470054=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DSemi_structured_Interview_A_Methodologi.c.pdf&Expires=1713083440&Signature=QTWMhO92O6ma3mn77brfR5Esb-ogg7YrfD0h58Xn5KPbHxPoYmo0mWEhswIF-nQdLtouMLX-

wAQIrjy6Mya6w27k4v4NOx2mUyJg1GdKfQQA8gPr7Fq6KUkR9B80OueX77sn
oNjHthTDxZ4BQvopY6DFNXs8CmtUiDzb8guqW7KojATaZBFseYnm5KdjmG
8H~J0jerx7xZsRKA3x2d0hOwia5HI7G9cYnT9w~Q2UF1Jcmhl2rXol5rhXQIIaK
aJ~fwMr4pWqXd3ja2U0T-B6vpvwtkHM3b87i6c22Iz2s1uHvw1-8UdoCVFQsrH-
RlH99531tgMkQKr6nQXqmsP9BA__&Key-Pair-
Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA

- Saarijärvi, M., & Bratt, E. (2021). When face-to-face interviews are not possible: tips and tricks for video, telephone, online chat, and email interviews in qualitative research. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 20(4), 392–396. <https://doi.org/10.1093/eurjcn/zvab038>
- Sasu, D. D. (2023). *Number of licensed tourist accommodation establishments in Ghana from 2016 to 2022*. <https://www.statista.com/statistics/1250228/number-of-tourist-accommodation-establishments-in-ghana/>
- Scholz, P., Linderová, I., & Konečná, K. (2020). Green Management Tools as a Way to Sustainable Behaviour in the Hotel Industry: Case Study from Czechia. *Sustainability*, 12(23), 10027. <https://doi.org/10.3390/su122310027>
- somewhere nice. (2023, September 1). *Hostel in Accra | Welcome somewhere nice! Somewhere Nice*. <https://hostelaccra.com/>
- Stedman, C., & Gillis, A. S. (2023, March 24). *triple bottom line (TBL)*. WhatIs. <https://www.techtarget.com/whatis/definition/triple-bottom-line-3BL>
- Zandalinas, S. I., Fritschi, F., & Mittler, R. (2021). Global warming, climate change, and environmental pollution: recipe for a multifactorial stress combination disaster. *Trends in Plant Science*, 26(6), 588–599. <https://doi.org/10.1016/j.tplants.2021.02.011>
- Zhang, G., Chen, X., Law, R., & Zhang, M. (2020). Sustainability of Heritage Tourism: A Structural Perspective from Cultural Identity and Consumption Intention. *Sustainability*, 12(21), 9199. <https://doi.org/10.3390/su12219199>
- THE 17 GOALS | *Sustainable Development*. (n.d.). <https://sdgs.un.org/goals>
- The Ghana Tourism Authority. (2022). *Tourism Report*. <https://ghana.travel/wp-content/uploads/2023/04/TOURISM-REPORT-2022-Final.pdf>

- The Paris Agreement Related news Related Documents Related links What is the Paris Agreement?* (n.d.). United Nations Climate Change. Retrieved January 21, 2024, from <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>
- Travel Sustainable | Sustainability at Booking.com.* (n.d.). Sustainability. https://www.sustainability.booking.com/travel-sustainable?aid=318615;label=English_Estonia_EN_EE_29381415145-rH4L2n89aSUzoeFFTSN9wAS217288535269:pl:ta:p1:p2:ac:ap:neg:fi:tidsa-55482331735:lp9061560:li:dec:dm;ws=&gad_source=1&gclid=EA1aIQobChMikJCa49TshQMVtFSRBR0e0gV3EAAYASAAEgJbx_D_BwE
- Tukker, A., Bulavskaya, T., Giljum, S., de Koning, A., Lutter, S., Simas, M., Stadler, K., & Wood, R. (2014). *The Global Resource Footprint of Nations. Carbon, water, land and materials embodied in trade and final consumption calculated with EXIOBASE 2.1*. Leiden/Delft/Vienna/Trondheim. https://www.researchgate.net/profile/Stefan-Giljum/publication/264080789_The_Global_Resource_Footprint_of_Nations_Carbon_water_land_and_materials_embodied_in_trade_and_final_consumption_calculated_with_EXIOBASE_21/links/02e7e53cd0969e6723000000/The-Global-Resource-Footprint-of-Nations-Carbon-water-land-and-materials-embodied-in-trade-and-final-consumption-calculated-with-EXIOBASE-21.pdf
- TÜ ühiskonnateaduste instituut. (i.a.). *Valimi moodustamine*. Sotsiaalse Analüüsi Meetodite Ja Metodoloogia Õpibaas. <https://samm.ut.ee/valimid>
- United Nations. (n.d.). *Sustainability | United Nations*. <https://www.un.org/en/academic-impact/sustainability>
- Van Bueren, B. J., Leenders, M. A., Iyer-Raniga, U., & Argus, K. (2023). How eco-champions solve the triple-bottom-line challenge. *Journal of Cleaner Production*, 427, 139068. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.139068>
- Visit Accra. (2023, August 6). About Accra - Visit Accra. Visit Accra. <https://visit-accra.com/about-accra/>
- Volsuuri, E., Owusu-Sekyere, E., Imoro, A. Z., & Bellua, S. N. (2023). Assessing the efficiency of solid waste collection services in urban Ghana. *Waste Management Bulletin*, 1(3), 71–81. <https://doi.org/10.1016/j.wmb.2023.06.001>

- Waas, T., Hugé, J., Block, T., Wright, T., Benitez-Capistros, F., & Verbruggen, A. (2014). Sustainability Assessment and Indicators: Tools in a Decision-Making Strategy for Sustainable Development. *Sustainability*, 6(9), 5512–5534. <https://doi.org/10.3390/su6095512>
- Warren, C., Becken, S., Nguyen, K., & Stewart, R. A. (2018). Transitioning to smart sustainable tourist accommodation: Service innovation results. *Journal of Cleaner Production*, 201, 599–608. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.08.063>
- Xess, A., Bhargave, H., & Kumar, P. (2021). A study on influence of eco-friendly technologies in hospitality industry. *Journal of Physics: Conference Series*, 1950(1), 012024. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1950/1/012024>
- Yiran, G. A. B., Ablo, A. D., & A, F. E. (2020). Urbanisation and domestic energy trends: Analysis of household energy consumption patterns in relation to land-use change in peri-urban Accra, Ghana. *Land Use Policy*, Volume 99, Article 105047. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.105047>

Lisa 1. Intervjuukava hostel Somewhere Nice juhtkonna, inseneri ja meeskonnaga

Dear ...,

I hope this email finds you well. My name is Kristi Tann, and I am currently conducting research on sustainable accommodation development, focusing on Somewhere Nice hostel in Accra, Ghana.

I would appreciate your insights in a brief interview. Your perspective is invaluable.

Interview Details:

- Date/Time:
- Duration: Approx. 1 hour
- Location/Platform: via phone, via videocall or another online platform

I will send the interview questions in advance to give you time to prepare. Your input is vital to the success of this research.

Please confirm your availability or suggest an alternative time. Thank you for your time and contribution.

Best regards,

Kristi Tann

tannkristi@gmail.com

Järgnevate intervjuuküsimuste koostamiseks oli kasutatud järgmiseid allikaid: Abdou *et al.*, 2020; De Lurdes Calisto *et al.*, 2021; Elshaer *et al.*, 2023; Mishra *et al.*, 2023; Waas *et al.*, 2014; Rahman *et al.*, 2021; Appiah *et al.*, 2023.

Management (Europeans and a Ghanaian)

Integrating sustainability:

1. In what way does sustainability integrate itself in the daily activities of the hostel by pointing out specific examples of sustainable practices?
2. What have been the obstacles in integrating sustainable practices in the hostel?
3. What have been the notable progress/advancements in integrating sustainable practices in the hostel?

Decision Making Process:

1. How does management make decisions about sustainable practices and projects?
2. How has cultural difference in management influenced decisions to adopt sustainable practices?

Involvement of the hostel team:

1. In what way or how are local hostel employees involved in the accommodation business sustainable practices or projects?
2. How does the company raise employee awareness of sustainable practices or projects, and if possible, please provide examples of training programs or other initiatives?

Järgnevate intervjuuküsimuste koostamiseks oli kasutatud järgmiseid allikaid: Xess *et al.*, 2021; Rahman *et al.*, 2021; Mishra *et al.*, 2023; Scholz *et al.*, 2020.

Engineer (Colombian)

Solutions and technologies:

1. Please provide specific examples of solutions or technologies used in the hostel that have a direct impact on sustainability.
2. In what way do the previously mentioned solutions help to save costs or reduce environmental impact?

Cooperation:

1. Please describe Your cooperation with the different teams of the hostel taking into account sustainable projects?
2. What have been the obstacles in creating or implementing sustainable solutions?
3. What have been the progress/advancements in creating or implementing sustainable solutions?

Future plans:

1. What are the projects or improvements planned for the future that, in your opinion, will make the accommodation company even more sustainable?

Järgnevate intervjuuküsimuste koostamiseks oli kasutatud järgmiseid allikaid: Abdou *et al.*, 2020; Lopes *et al.*, 2020; Zhang *et al.*, 2020; Appiah *et al.*, 2023.

Local team

Everyday sustainable practices:

1. In what way is sustainability expressed in the daily activities of the hostel, highlighting concrete examples of sustainable practices?
2. What are the specific examples where it can be said that the hostel's activities have a positive impact on sustainability?

Team Feedback:

1. How and by whom is feedback collected from You about the ongoing sustainable practices in the hostel?
2. In Your opinion, what are the sustainability goals that could be further paid attention to or improved in the hostel?

Cultural integration:

1. In what ways are the hostel's sustainable practices compatible with or preserving the local culture?
2. Thinking about the day-to-day operation of the hostel, please give examples of local cultural elements that contribute to both sustainability and a sense of community.

Lisa 2. 17 jätkusuutliku arengu eesmärki

Ei vasusele	Kaotada nälg	Hea tervis ja heaolu	Kvaliteetne haridus	Sooline võrdõiguslikkus
Puhas vesi ja sanitaaringimused	Taskukohane ja puhas energia	Inimväärne töö ja majanduskasv	Tööstus, innovatsioon ja taristu	Ebavõrduse vähendamine
Kestlikud linnad ja kogukonnad	Vasutus-tundlik tarbimine ja tootmine	Kliima-meetmed	Ookeani- ja mereökosüsteemid	Elurikkus- ja masimaaökosüsteemid
Rahu, õiguskaitse ja tugevad institutsioonid	Üleilme koostöö eesmärkide saavutamiseks			

Allikas: THE 17 GOALS | Sustainable Development, n.d.

SUMMARY

DEVELOPMENT OF A SUSTAINABLE ACCOMMODATION ENTERPRISE ON THE EXAMPLE OF HOSTEL SOMEWHERE NICE IN ACCRA, GHANA

Kristi Tann

Millions of tourists travel every year. The tourism sector is one of the fastest-growing economic sectors in the world. To ensure the sector's sustainability, it is important for all stakeholders to work towards a common goal.

During the research, the concept of sustainability was examined, focusing on environmental, social, and economic dimensions. Climate change, social inequality, and challenges arising from resource distribution were highlighted. The Triple Bottom Line theory was discussed as a framework for integrating sustainability into companies' daily operations, emphasizing the importance of people, planet, and profit. Additionally, the research identified international sustainability goals. The aim of the study was to contribute to a broader understanding of sustainability and provide practical knowledge to accommodation establishments in Accra and elsewhere.

Furthermore, the research focused on investigating sustainable practices in the accommodation sector, with particular emphasis on the hostel Somewhere Nice in Accra, Ghana. The goal was to understand the hostel's specific sustainable practices and ongoing projects, then develop recommendations for enhancing the organization's sustainability.

Methodologically, a qualitative approach was used in the research, conducting web interviews with the management, team, and engineer of hostel Somewhere Nice. The interviews with stakeholders provided a comprehensive overview of the accommodation's sustainable practices and projects, while also offering information on challenges and how they have been addressed.

The interviews revealed that hostel Somewhere Nice has implemented several sustainable practices, including waste management strategies, energy-efficient technologies, community engagement initiatives, and efforts to preserve cultural heritage, all of which align with international sustainability goals. Despite implementing sustainable practices in the accommodation establishment, several challenges were identified during the research, such as limited employee awareness and regulatory barriers. Based on the research findings, several improvement opportunities were proposed to the management of hostel Somewhere Nice. Recommendations included, for example, leveraging local partnerships, investing in employee training, and improving hostel accessibility. By addressing challenges and seizing opportunities, the hostel can further enhance its sustainability and contribute to achieving sustainable development goals.

In conclusion, the study emphasizes the importance of sustainable practices in the tourism sector and highlights the potential of hostel Somewhere Nice to serve as a model for sustainable tourism development in Ghana and beyond.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, *Kristi Tann*,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose *Jätkusuutliku majutuseettevõtte arendamine hostel Somewhere Nice Accras Ghanas näitel*, mille juhendaja on *Aime Vilgas*, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kristi Tann

15.05.2024